

ZAUFANIE DO POLITYKÓW (3)

Liderzy partii

Warszawa, listopad 2000

- Spośród przywódców różnych partii i ugrupowań, najmniej znani opinii publicznej są: lider Krajowej Partii Emerytów i Rencistów Tomasz Mamiński (85% pytanym nie wie kto to jest) oraz prezesi dwóch partii wchodzących w skład AWS: Porozumienia Polskich Chrześcijańskich Demokratów Antoni Tokarczuk (83%) i Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego Stanisław Zając (78%). Ponad połowa pytanym nie wie kto to jest Marek Pol przewodniczący UP (56%) i Dariusz Grabowski - człowiek, którego kandydowanie w wyborach prezydenckich było motywem powołania Koalicji dla Polski (52% nieznajomości).
- Sympatią Polacy najczęściej darzą prezesa PSL Jarosława Kalinowskiego (32%), ale także liderów: SLD - Leszka Millera (28%) i RS AWS - Jerzego Buzka (27%). Ponad jedna piąta osób pozytywnie odnosi się do przewodniczącego ROP Jana Olszewskiego (23%), UPR Janusza Korwina-Mikke oraz „Samoobrony” Andrzeja Leppera (po 21%). Niechęć najczęściej odczuwana jest wobec szefa AWS Mariana Krzaklewskiego (56%), lidera ChD III RP Lecha Wałęsy (44%) i przewodniczącego UW - Leszka Balcerowicza (43%). Co najmniej trzech na dziesięciu pytanym z dezaprobatą wypowiada się o liderze UPR Januszu Korwin-Mikke, „Samoobrony” – Andrzeju Lepperze (po 33%) oraz RS AWS - Jerzym Buzku (31%).
- Spośród liderów ugrupowań, o których pytaliśmy, pod względem oceny netto (różnicy między opiniami pozytywnymi a negatywnymi) najlepiej wypadł prezes PSL Jarosław Kalinowski (21 punktów.). Przewaga sympatii nad dezaprobatą wyróżniła także lidera ROP Jana Olszewskiego (8 pkt.). Natomiast najgorzej postrzegani są przewodniczący: AWS - Marian Krzaklewski (-43 pkt.), ChD III RP - Lech Wałęsa (-28 pkt.) oraz UW - Leszek Balcerowicz (-27 pkt.). Spora przewaga głosów negatywnych nad pozytywnymi charakteryzuje także szefów: UPR - Janusza Korwina-Mikke, „Samoobrony” - Andrzeja Leppera (po -12 pkt.), Porozumienia Polskiego - Jana Łopuszańskiego (-9 pkt.) oraz SKL - Jana Marię Rokitę (-7 pkt.).
- Najwięcej trudności sprawiło badanym określenie poglądów Tomasza Mamińskiego (66%) i Antoniego Tokarczuka (57%). Ponad dwie piąte osób nie potrafiło określić przekonań Dariusza Grabowskiego, Stanisława Zająca (po 49%), oraz Andrzeja Leppera (45%). Lewicowe poglądy badani najczęściej przypisywali Leszkowi Millerowi (76%) i – choć już rzadziej – Piotrowi Ikonowiczowi (45%). Poglądy prawicowe postrzegano przede wszystkim u Mariana Krzaklewskiego (76%), Lecha Wałęsy (73%), Jerzego Buzka (68%), Jana Olszewskiego (56%) i Jan Marii Rokity (54%). Dominująca grupa osób wskazywała także na prawicowość Jana Łopuszańskiego (45%) i Janusza Korwina-Mikke (40%).

TNS OBOP

ul. Dereniowa 11, 02 776 Warszawa

Tel: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl

www.obop.com.pl

Biura w ponad 40 krajach
Grupa Taylor Nelson Sofres

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

* * *

W ostatnich dniach października przeprowadziliśmy badanie dotyczące popularności polityków¹. Niedawno prezentowaliśmy opinie na temat kandydatów na prezydenta z tegorocznych wyborów oraz na temat członków rządu. W tym opracowaniu postanowiliśmy skupić się na liderach partii i ugrupowań działających na naszej scenie politycznej. Niektóre z omawianych tu postaci pojawiały się już w dwóch wcześniej przekazanych opracowaniach. Postanowiliśmy jednak jeszcze raz przywołać ich sylwetki, by pokazać je tym razem w innym kontekście – na tle innych liderów partyjnych.

STOSUNEK DO POLITYKÓW

Spośród przywódców różnych partii i ugrupowań, najmniej znani opinii publicznej są: lider Krajowej Partii Emerytów i Rencistów Tomasz Mamiński (85% pytanych nie wie kto to jest) oraz prezesi dwóch partii wchodzących w skład AWS: Porozumienia Polskich Chrześcijańskich Demokratów Antoni Tokarczuk (83%) i Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego Stanisław Zając (78%). Ponad połowa pytanych nie wie kto to jest Marek Pol przewodniczący UP (56%) i Dariusz Grabowski - człowiek, którego kandydowanie w wyborach prezydenckich było motywem powołania Koalicji dla Polski (52% nieznajomości).

Sympatią Polacy najczęściej darzą prezesa PSL Jarosława Kalinowskiego (32%), ale także liderów: SLD - Leszka Millera (28%) i RS AWS - Jerzego Buzka (27%). Ponad jedna piąta osób pozytywnie odnosi się do przewodniczącego ROP Jana Olszewskiego (23%), UPR Janusza Korwina-Mikke oraz „Samoobrony” Andrzeja Leppera (po 21%).

Niechęć najczęściej odczuwana jest wobec szefa AWS Mariana Krzaklewskiego (56%), lidera ChD III RP Lecha Wałęsy (44%) i przewodniczącego UW - Leszka Balcerowicza (43%). Co najmniej trzech na dziesięciu pytanych z dezaprobatą

¹ Sondaż TNS OBOP z 28-30 października 2000 r., przeprowadzono na reprezentatywnej, losowej 1041-osobowej ogólnopolskiej próbie osób powyżej 15 roku życia. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/- 3% przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

wypowiada się o liderze UPR Januszu Korwin-Mikke, „Samoobrony” – Andrzeju Lepperze (po 33%) oraz RS AWS - Jerzym Buzku (31%).

Spośród liderów ugrupowań, o których pytaliśmy, pod względem oceny netto (różnicy między opiniami pozytywnymi a negatywnymi) najlepiej wypadł prezes PSL Jarosław Kalinowski (21 punktów.). Przewaga sympatii nad dezaprobatą wyróżniła także lidera ROP Jana Olszewskiego (8 pkt.). Natomiast najgorzej postrzegani są przewodniczący: AWS – Marian Krzaklewski (-43 pkt.), ChD III RP – Lech Wałęsa (-28 pkt.) oraz UW – Leszek Balcerowicz (-27 pkt.). Spora przewaga głosów negatywnych nad pozytywnymi charakteryzuje także szefów: UPR – Janusza Korwina-Mikke, „Samoobrony” – Andrzeja Leppera (po -12 pkt.), Porozumienia Polskiego – Jana Łopuszańskiego (-9 pkt.) oraz SKL – Jana Marię Rokitę (-7 pkt.).

PROSZĘ POWIEDZIEĆ, CZY WOBEC NASTĘPUJĄCYCH OSÓB ODCZUWA PAN(I):

	raczej sympatię	raczej niechęć	obojętność	nie wiem kto to jest	trudno powiedzieć	OCENA NETTO
Jarosław Kalinowski	32%	11%	42%	12%	3%	21
Leszek Miller	28%	24%	36%	10%	2%	4
Jerzy Buzek	27%	31%	38%	2%	2%	-4
Jan Olszewski	23%	15%	47%	13%	2%	8
Janusz Korwin-Mikke	21%	33%	34%	10%	2%	-12
Andrzej Lepper	21%	33%	40%	4%	2%	-12
Leszek Balcerowicz	16%	43%	37%	2%	2%	-27
Lech Wałęsa	16%	44%	37%	1%	2%	-28
Marian Krzaklewski	13%	56%	28%	2%	1%	-43
Piotr Ikonowicz	11%	16%	32%	39%	2%	-5
Jan Maria Rokita	11%	18%	40%	28%	3%	-7
Marek Pol	10%	6%	25%	56%	3%	4
Dariusz Grabowski	9%	6%	30%	52%	3%	3
Jan Łopuszański	6%	15%	38%	39%	2%	-9
Stanisław Zając	4%	3%	13%	78%	2%	1
Antoni Tokarczuk	2%	1%	12%	83%	2%	1
Tomasz Mamiński	1%	2%	9%	85%	3%	-1

Opinie o szefach partii i ugrupowań

a poglądy polityczne i preferencje partyjne:

- Leszek Balcerowicz – sympatię do niego deklaruje 79% osób, które wyraziły gotowość głosowania na UW. Niechęć prawie się nie pojawiała. Obojętność wyraziła prawie jedna piąta elektoratu UW (18%). Najwięcej głosów sympatii Leszek Balcerowicz zyskuje wśród ludzi o przekonaniach centroprawicowych (40%). Sympatycy pozostałych opcji nie wyróżniają się tu w sposób szczególny (wśród osób o przekonaniach prawicowych – 18%, centrolewicowych – 15%, a lewicowych – 12%). Pod względem deklarowanej niechęci wyróżnili się lewicowcy (dezaprobatę zadeklarowało 54% z nich). Postawy takie wśród centroprawicowców (36%) nie pojawiały się wyraźnie rzadziej niż wśród zwolenników pozostałych opcji (w grupie osób o przekonaniach centrolewicowych - 40%, a prawicowych – 42% i tyle samo wśród respondentów o niesprecyzowanych przekonaniach politycznych). Ludzie o poglądach centroprawicowych, na tle zwolenników innych opcji, wyróżnili się dużo rzadziej zgłaszaną obojętnością (24%, podczas gdy na lewicy było to 31%, na prawicy – 38%, a centrolewicy – 42%).
- Jerzy Buzek – sympatii do Jerzego Buzka sprzyjają sympatie polityczne skierowane na prawo: pozytywnie do premiera odnosi się 15% osób o poglądach lewicowych i 14% - o poglądach centrolewicowych, podczas gdy wśród ludzi o przekonaniach centroprawicowych jest to 34%, a prawicowych – 51%. Im bardziej na lewo, tym powszechniejszy krytycyzm (wśród osób o poglądach prawicowych z niechęcią do Jerzego Buzka odnosi się 13% osób, o poglądach centroprawicowych – 21%, centrolewicowych – 52%, a lewicowych – 54%). Obojętność – częściej niż zwolennicy innych opcji – deklarują centroprawicowcy (43%). Przewodniczący RS AWS najbardziej lubiany jest przez elektorat AWS (64%), ale także potencjalni wyborcy ROP (42%) i UW (44%) charakteryzują się pozytywnym nastawieniem do Jerzego Buzka. Najbardziej nieprzychylny pozostaje elektorat SLD (krytykę wyraża 49% spośród nich, podczas gdy sympatię deklaruje 14%). Wśród „rodzimego” premierowi elektoratu AWS niechęć odczuwa stosunkowo niewiele (4%). Obojętność relatywnie najczęściej deklarują potencjalni wyborcy UW (45%), natomiast najrzadziej – AWS (24%).

- Dariusz Grabowski – najmniej znany jest osobom o niesprecyzowanych poglądach politycznych (69%), natomiast stosunkowo najlepiej – centroprawicowcom (tylko 29% spośród nich nie wie kto to jest). Sympatię do niego deklaruje po mniej więcej tyle samo osób wśród sympatyków różnych opcji (po 9% na lewicy i centrolewicy, 10% - na centroprawicy i 14% - na prawicy). Z kolei niechęć najczęściej wyrażana jest przez ludzi o przekonaniach centroprawicowych (19%). Obojętni najczęściej pozostają centrolewicowcy (42%). Wśród elektoratów największych ugrupowań, najbardziej wyróżniły się: elektorat UW (największą niechęcią – 28% i najmniejszą nieznajomością – 24%) oraz elektorat SLD (największą obojętnością – 42% i relatywnie niewielką nieznajomością – 38%). Ze względu na bardzo małą liczebnie grupę stanowiącą elektorat Koalicji dla Polski w naszym badaniu, prezentowanie opinii zwolenników tego ugrupowania o Dariuszu Grabowskim nie jest możliwe.
- Piotr Ikonowicz – sympatia do Piotra Ikonowicza pojawiała się tym częściej, im bardziej na lewo kierowali swoje sympatie polityczne badani (wśród osób o przekonaniach prawicowych – 7%, centroprawicowych – 11%, centrolewicowych – 15%, a lewicowych – 23%). Dezaprobatę najczęściej wyrażali centroprawicowcy (33%), rzadziej była ona udziałem ludzi o poglądach prawicowych (23%) lub centrolewicowych (19%); najrzadziej wypowiedzi takie pojawiały się wśród osób o poglądach lewicowych (14%). Obojętność najczęściej deklarowali sympatycy centrum (centrolewicowcy – 39% i centroprawicowcy – 38%). Wśród elektoratów różnych ugrupowań, najbardziej wyróżnili się wyborcy UW i AWS – największą dezaprobatą (odpowiednio 53% i 28%) oraz SLD – największą sympatią (23%). Ze względu na niewielkie liczebności nie jest możliwe prezentowanie opinii elektoratu Polskiej Partii Socjalistycznej o Piotrze Ikonowiczu.
- Jarosław Kalinowski – sympatyków ma nieco więcej na lewicy (39%) i centrolewicy (38%) niż na prawicy (34%), bądź centroprawicy (28%). Niechęć nieco rzadziej pojawia się wśród zwolenników lewicy i centrolewicy (po 11%) niż centroprawicy (16%) i prawicy (15%). W elektoracie swojej partii Kalinowski uzyskuje 89% sympatii (dezaprobata pojawia się sporadycznie). Pozytywnie odnoszą się do niego także potencjalni wyborcy SLD (41%). Niechęć do lidera PSL najczęściej wyraża elektorat UW (22%) i ROP (20%).

Obojętni, częściej niż inni, pozostają potencjalni wyborcy ROP (55%), UW (54%) i AWS (50%).

- Janusz Korwin-Mikke – sympatię do niego relatywnie najrzadziej wyrażają osoby o niesprecyzowanych poglądach politycznych (17%) i prawicowcy (19%), a relatywnie najczęściej – centroprawicowcy (27%) i centrolewicowcy (26%). Niechęć wyróżnia przede wszystkim lewicowców (43%) i centrolewicowców (39%), najrzadziej pojawia się wśród zwolenników centroprawicy (23%). Obojętność najczęściej deklarują centroprawicowcy (41%). Wśród elektoratów różnych ugrupowań, najlepiej o Januszu Korwin-Mikke wypowiadają się sympatycy Unii Wolności (33%), natomiast najkrytyczniejsze opinie prezentują elektoraty SLD (42%) i AWS (41%). Zdecydowana większość elektoratu UPR darzy lidera preferowanego ugrupowania sympatią, ale niewielkie liczebności nie pozwalają na prezentowanie szczegółowych opinii.
- Marian Krzaklewski – najwięcej zwolenników ma wśród ludzi o przekonaniach prawicowych (31%). Tymczasem wśród osób, które utożsamiają swoje przekonania z lewicą sympatię deklaruje 6%. Im bardziej na lewo kierują swoje sympatie badani, tym częściej wyrażają oni dezaprobatę wobec lidera AWS (wśród osób o poglądach prawicowych dezaprobatę wyraża 30%, centroprawicowych – 49%, centrolewicowych – 79%, a lewicowych – 81%). Obojętność z kolei rzadziej towarzyszy sympatykom lewicy (12%) i centrolewicy (19%) niż prawicy (35%) i centroprawicy (37%). Marian Krzaklewski nie ma wielu zwolenników wśród elektoratów konkurencyjnych ugrupowań, które w naszym sondażu uzyskały co najmniej 5% wskazań (relatywnie najkorzystniej postrzegany jest przez potencjalnych wyborców ROP – 11% sympatyków). Elektorat SLD i PSL w zdecydowanej większości wyraża swoją niechęć (odpowiednio 83% i 64%), natomiast elektorat UW najczęściej zgłasza obojętność (55%). Zobaczmy jednak, jak Mariana Krzaklewskiego oceniają zwolennicy Akcji Wyborczej „Solidarność”: najwięcej osób spośród nich (49%) deklaruje sympatię, rzadziej pojawia się obojętność (30%), a 17% osób deklarujących gotowość głosowania na AWS wypowiada się o Marianie Krzaklewskim z niechęcią.
- Andrzej Lepper – wśród osób sympatyzujących z różnymi opcjami politycznymi, najkorzystniej o Andrzeju Lepperze wypowiadają się lewicowcy

(27%) i centrolewicowcy (24%). Niechęć najczęściej zgłaszają centroprawicowcy (48%) i prawicowcy (37%). Z kolei wśród elektoratów różnych ugrupowań sympatia wyróżnia potencjalnych wyborców PSL (32%), a także SLD (28%). Zdecydowana niechęć charakteryzuje głównie elektorat UW (71%), jednak wielu przeciwników ma Lepper także wśród potencjalnych wyborców AWS (50%). Zdecydowana większość osób, które deklarowały gotowość głosowania na „Samoobronę” deklaruje sympatię wobec lidera tej partii, jednak ze względu na niewielkie liczebności podawanie szczegółowych danych procentowych nie jest możliwe.

- Jan Łopuszański – najmniej znany jest osobom o niesprecyzowanych poglądach politycznych (56%). Im bardziej na lewo skierowane sympatie polityczne badanych, tym częstsza dezaprobatą wobec szefa Porozumienia Polskiego (wśród osób o poglądach prawicowych, niechęć deklaruje 13% osób, centroprawicowych – 18%, centrolewicowych – 21%, a lewicowych – 26%). Obojętność najczęściej zgłaszali centroprawicowcy (57%). Sympatię do Jana Łopuszańskiego najczęściej wyrażali potencjalni wyborcy AWS (15%). Krytykę natomiast – elektoraty UW (33%) i SLD (24%).
- Tomasz Mamiński – przewodniczący Krajowej Partii Emerytów i Rencistów nie jest znany zdecydowanej większości Polaków (85%), w tym także zdecydowanej części osób, które deklarowały gotowość głosowania na KPEiR (ze względu jednak na stosunkowo niewielkie liczebności, podawanie dokładnych rozkładów procentowych w elektoracie tego ugrupowania nie jest uprawnione). Stosunkowo najlepiej zorientowani kim jest Tomasz Mamiński byli ludzie o przekonaniach centroprawicowych (24% z nich wiedziało kto to jest). Jednak nawet wśród osób znających nazwisko Tomasza Mamińskiego, stosunkowo najczęściej pojawiała się obojętność, a opinie pozytywne, bądź negatywne pojawiały się sporadycznie.
- Leszek Miller – zdecydowanie najlepiej oceniany jest przez elektorat SLD – sympatię do niego deklaruje 74% osób, które wyraziły zamiar głosowania na to ugrupowanie. Niechęć niemal się nie pojawia. Niespełna jednej czwartej elektoratu SLD osoba Leszka Millera jest obojętna (23%). Generalnie, im bardziej na lewo kierują się sympatie polityczne badanych, tym większa akceptacja dla lidera SLD – wśród osób o przekonaniach prawicowych sympatię do Millera odczuwa tylko 9% osób, o przekonaniach

centroprawicowych – 17%, centrolewicowych – 45%, natomiast prawicowych – już 63%. Największą niechęć odczuwają sympatycy prawicy (49%) i centroprawicy (39%), dość rzadko podobne odczucia są udziałem lewicowców (10%) lub centrolewicowców (8%). Osoba Leszka Millera obojętna jest najczęściej ludziom o niesprecyzowanych poglądach politycznych (43%). Potencjalnym wyborcom ROP (49%) i PSL (46%). Zwolennicy konkurencyjnych ugrupowań stosunkowo rzadko wyrażają swoją sympatię, częściej przeważnie pojawia się niechęć; ta najsilniejsza jest w elektoracie AWS (59%) i UW (52%).

- Jan Olszewski – spotyka się z sympatią ludzi tym częściej, im bardziej na prawo kierują oni swoje sympatie polityczne (wśród osób o poglądach lewicowych – 17%, centrolewicowych – 18%, centroprawicowych – 31%, a prawicowych – 40%). Niechęć najczęściej pojawia się wśród lewicowców (23%), najrzadziej – na prawicy (8%). Prawicowcy również najrzadziej pozostawali obojętni wobec osoby Jana Olszewskiego (43%). Wśród elektoratu ROP - ugrupowania któremu przewodniczy były premier - najczęściej wyrażana jest sympatia (61%). Dezaprobatą pojawia się sporadycznie. Obojętność deklaruje 30% osób. Wśród zwolenników konkurencyjnych ugrupowań, najbardziej przychylni Olszewskiemu są potencjalni wyborcy AWS (43%) i UW (31%). Niechęć najczęściej pojawia się w elektoracie SLD (24%), gdzie głosów krytyki jest więcej niż aprobaty (15%), również obojętność jest w tej grupie częściej spotykana niż wśród pozostałych (55%).
- Marek Pol – sympatyków ma więcej wśród osób o poglądach lewicowych (22%) i centrolewicowych (21%) niż prawicowych (8%) i centroprawicowych (9%). Dezaprobatą relatywnie najczęściej zgłaszana jest przez prawicowców (12%), a najrzadziej – lewicowców (2%). Wśród osób, które deklarowały, że w wyborach do Sejmu głosowałyby na UP, dominująca grupa mówiła, że nie wie kto to jest Marek Pol, pozostali najczęściej wyrażali swoją sympatię lub – rzadziej – obojętność, słowa dezaprobaty niemal się nie pojawiały. Wśród elektoratów największych ugrupowań, o liderze UP najkorzystniej wypowiadali się potencjalni wyborcy SLD (25% głosów sympatii), a z największą niechęcią – AWS (18% głosów niechęci). Obojętny stosunek najczęściej zgłaszał elektorat UW (49%).

- Jan Maria Rokita – lepiej oceniany jest przez ludzi o poglądach prawicowych (21%) i centroprawicowych (23%) niż lewicowych (10%) i centrolewicowych (7%). Niechęć z kolei częściej wyrażana jest przez ludzi o przekonaniach lewicowych (30%) i centrolewicowych (33%), a rzadziej pojawia się wśród reprezentantów centroprawicy (9%) i prawicy (14%). Sympatię do Jana Marii Rokity wyrażają najczęściej nie potencjalni wyborcy AWS (22%), ugrupowania, w którego skład wchodzi SKL, ale UW (37%). Dezaprobatą w elektoratach obu tych ugrupowań pojawia się rzadziej (odpowiednio 11% i 10%). Krytyka wyróżnia przede wszystkim potencjalnych wyborców SLD (31%). Dodajmy jeszcze, że Rokita najlepiej znany jest elektoratowi UW (nie zna go 10%), do niewiedzy częściej przyznają się ludzie gotowi głosować na AWS (23%).
- Antoni Tokarczuk – jest dla badanych – niezależnie od ich poglądów politycznych i preferencji partyjnych – osobą nieznaną. Również w elektoracie AWS – ugrupowaniu współtworzonym przez PPChD, któremu przewodniczy Tokarczuk – aż 82% nie orientuje się co to za osoba. Wśród pozostałych potencjalnych wyborców AWS 6% deklaruje sympatię, 8% - obojętność; dezaprobatę wyrażają pojedyncze osoby.
- Lech Wałęsa – cieszy się sympatią zarówno prawicowców (31%) jak i centroprawicowców (30%), choć wśród tych pierwszych pozytywne noty wyraźnie przeważają nad negatywnymi (22%), podczas gdy na centroprawicy, pojawiają się niemal tak samo często (29%). Z kolei silna dezaprobatą wyróżnia w taki samym stopniu zwolenników lewicy (65%) co i centrolewicy (63%), a sympatyków Wałęsy jest wśród nich niewielu (4-5%). Im bardziej na prawo skierowane sympatie polityczne pytanych, tym częściej zgłaszali oni obojętność wobec osoby Lecha Wałęsy (28% wśród osób o poglądach lewicowych, 32% - centrolewicowych, 40% - centroprawicowych i 46% - prawicowych). Z powodu niewielkich liczebności nie jest możliwe zaprezentowanie opinii osób deklarujących poparcie dla Chrześcijańskiej Demokracji III RP. Wśród elektoratów największych ugrupowań, najbardziej przychylne byłemu prezydentowi są elektoraty AWS i UW (sympatię deklaruje po 39% osób). Dezaprobatą pojawia się wśród nich relatywnie rzadko (odpowiednio 19% i 16%). Zdecydowanie największa niechęć charakteryzuje potencjalnych wyborców SLD (60%), którzy rzadko skłonni są obdarzać

Wałęsę sympatią (6%). Opinie elektoratów PSL i ROP nie różnią się zasadniczo od opinii ogółu pytanym.

- Stanisław Zając – prezes ZChN jest mało znany opinii publicznej – niezależnie od poglądów politycznych pytanym osób (co najmniej trzy piąte wśród reprezentantów różnych opcji nie wie kto to jest). Stosunkowo najlepiej znany jest nie elektoratowi AWS (76% nie identyfikuje nazwiska Stanisława Zająca), a elektoratowi UW (tylko 51% spośród nich nie wie kto to jest). Opinie na jego temat wyraża stosunkowo niewiele osób. Wśród osób gotowych głosować na AWS sympatię do prezesa ZChN zgłasza 9%, a niechęć – 2%. Deklaracje sympatii i niechęci w żadnym z analizowanych elektoratów, ani wśród sympatyków żadnej z opcji nie wyniosły przynajmniej 10%.

POGLĄDY POLITYKÓW W OCENIE POLAKÓW

Wszystkie osoby, za wyjątkiem tych, które deklarowały wcześniej, że nie znają konkretnego polityka pytaliśmy następnie, jakie poglądy reprezentuje ta osoba.

Najwięcej trudności sprawiło badanym określenie poglądów Tomasza Mamińskiego (66%) i Antoniego Tokarczuka (57%). Ponad dwie piąte osób nie potrafiło określić przekonań Dariusza Grabowskiego, Stanisława Zająca (po 49%), oraz Andrzeja Leppera (45%). Przynajmniej jedna trzecia miała kłopoty z ulokowaniem sympatii Janusza Korwina-Mikke (39%), Jana Łopuszańskiego (38%), Marka Pola (36%), Jarosława Kalinowskiego i Piotra Ikonowicza (po 33%). Najmniej wątpliwości budziły poglądy Mariana Krzaklewskiego (nie potrafiło ich określić 14% pytanym), Leszka Millera (16%), Lecha Wałęsy (17%) i Jerzego Buzka (19%).

Lewicowe poglądy badani najczęściej przypisywali Leszkowi Millerowi (76%) i – choć już rzadziej – Piotrowi Ikonowiczowi (45%).

Poglądy prawicowe postrzegano przede wszystkim u Mariana Krzaklewskiego (76%), Lecha Wałęsy (73%), Jerzego Buzka (68%), Jana Olszewskiego (56%) i Jan Marii Rokity (54%). Dominująca grupa osób wskazywała także na prawicowość Jana Łopuszańskiego (45%) i Janusza Korwina-Mikke (40%).

W centrum najczęściej umieszczani byli Jarosław Kalinowski (40%), Leszek Balcerowicz (33%), Marek Pol (29%) i Andrzej Lepper (24%). Przy czym Kalinowskiego częściej utożsamiano z centrolewicą (24%) niż centroprawicą (16%) i

podobnie – Pola (odpowiednio 21% do 8%, przy czym najwięcej osób wskazywało na lewicowość poglądów – 26%). Z kolei w przypadku Balcerowicza dominowały opinie o jego sympatiach raczej centroprawicowych (27%) i prawicowych (34%) niż centrolewicowych (6%). Natomiast opinie o Lepperze były silnie podzielone.

JAKIE – PANA(I) ZDANIEM – POGLĄDY REPREZENTUJE:

	lewicowe	centro-lewicowe	centro-prawicowe	prawicowe	nie wiem
Leszek Balcerowicz	5%	6%	27%	34%	28%
Jarosław Kalinowski	15%	24%	16%	12%	33%
Jan Olszewski	3%	3%	14%	56%	24%
Jan Maria Rokita	2%	2%	14%	54%	28%
Andrzej Lepper	16%	12%	12%	15%	45%
Dariusz Grabowski	3%	2%	12%	34%	49%
Janusz Korwin-Mikke	4%	6%	11%	40%	39%
Stanisław Zając	4%	5%	11%	31%	49%
Jan Łopuszański	2%	4%	11%	45%	38%
Jerzy Buzek	2%	1%	10%	68%	19%
Antoni Tokarczuk	1%	4%	9%	29%	57%
Marek Pol	26%	21%	8%	9%	36%
Lech Wałęsa	3%	0%	7%	73%	17%
Tomasz Mamiński	13%	7%	6%	8%	66%
Marian Krzaklewski	3%	1%	6%	76%	14%
Piotr Ikonowicz	45%	8%	5%	9%	33%
Leszek Miller	76%	5%	1%	2%	16%

Elektoraty partii o poglądach liderów preferowanych ugrupowań

- Leszek Balcerowicz – elektorat UW wyraźnie rzadziej niż ogół pytaných odpowiada „trudno powiedzieć” na pytanie o przekonania politycznego przewodniczącego popieranego ugrupowania (9%). O ile wśród ogółu pytaných najwięcej wskazywało na prawicowość przekonań, a nieco mniej na poglądy centroprawicowe, to zupełnie inaczej wypowiadają się na ten temat potencjalni wyborcy UW – 59% elektoratu UW wskazuje na centroprawicowe przekonania Leszka Balcerowicza, a już tylko 22% na prawicowe. O centrolewicowości mówi 10%.
- Jerzy Buzek – opinie na temat poglądów Jerzego Buzka panujące w elektoracie AWS nie różniły się zasadniczo od opinii ogółu pytaných. Zdecydowana większość wskazuje na jego przekonania prawicowe (70%).
- Jarosław Kalinowski – elektoratowi PSL rzadziej niż ogółowi badanych zdarzało się, że nie orientował się w poglądach swojego lidera (23% odpowiadało „trudno powiedzieć”). Pozostałe osoby najczęściej przypisywały mu przekonania centrolewicowe (28%) i lewicowe (22%), nieco rzadziej centroprawicowe (17%) i prawicowe (10%).
- Marian Krzaklewski – opinie elektoratu AWS niemal nie różniły się od opinii ogółu pytaných. Zdecydowana większość wskazywała na poglądy prawicowe (74%). Trudności z udzieleniem odpowiedzi miało 13% pytaných.
- Leszek Miller – elektorat SLD rzadziej niż ogół pytaných ma trudności z określeniem przekonań przewodniczącego popieranego ugrupowania (6%). Natomiast częściej niż inni wskazuje na jego sympatie lewicowe (88%).
- Jan Olszewski – trudności z określeniem poglądów lidera ROP miało 22% elektoratu tego ugrupowania. Pozostali najczęściej przypisywali byłemu premierowi poglądy prawicowe (48%, a więc nieco rzadziej niż ogół badanych) lub centroprawicowe (28% - czyli częściej niż ogół pytaných).
- Jan Maria Rokita – opinie elektoratu AWS nie różnią się decydująco od opinii ogółu pytaných. Trudności z określeniem przekonań Rokity miało 31% osób zapowiadających gotowość głosowania na AWS. Wśród pozostałych 48% przypisywało mu poglądy prawicowe, a 18% - centroprawicowe.

W opisach pominięto tych liderów partii, których ugrupowania nie są umieszczane na naszej liście partii; takich, których partie uzyskują wyniki na tyle

niskie, że analizowanie deklaracji wyrażanych przez osoby zgłaszających poparcie dla nich nie byłoby uprawnione, a także tych polityków, którzy są najmniej znani opinii publicznej (o ich przekonaniach wypowiada się niewiele osób).